

CHAPTER 3. INDUSTRY AND GOVERNMENT ASPECTS OF SUSTAINABILITY FINANCE, ACCOUNTING, REPORTING, AND AUDITING

ІНФОРМАЦІЙНА ЄМНІСТЬ ФІНАНСОВОЇ ТА ІНТЕГРОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ ГІРНИЧО-МЕТАЛУРГІЙНИХ КОРПОРАЦІЙ

Замай О.О.¹

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-157-2-3>

Анотація. Визначено поняття інформаційної ємності фінансової та інтегрованої звітності та її суттєвості. Надано характеристику основних форматів звітності зі сталого розвитку. Узагальнено чинники, які визначають галузеві аспекти корпоративного управління. Запропоновано критерії оцінки інформаційної ємності інтегрованої звітності гірничо-металургійних корпорацій. Діагностовано спільні та відмінні підходи до побудови системи корпоративного управління та контролю зазначених суб'єктів господарювання. З'ясовано інформаційні аспекти взаємозв'язку фінансової та нефінансової звітності гірничо-металургійних корпорацій

Вступ. У сучасному світі зростає роль інформації в управлінні соціально-економічними процесами, вона становиться чи не найважливішим ресурсом наряду з матеріальними, трудовими, інтелектуальними тощо. В умовах нестабільного зовнішнього середовища інформація дає змогу оцінювати невизначеність, наявні ризики і приймати управлінські рішення виходячи з можливостей їх зниження. Розкриття інформації має велике значення для забезпечення фінансової прозорості, поширення принципів соціальної відповідальності, забезпечення

¹ аспірант,
Східноукраїнський національний університет
імені Володимира Даля (м. Сєвєродонецьк)

довіри стейкхолдерів, підвищення інвестиційної привабливості й загалом для демократизації суспільства.

Протягом останнього часу усталеними стали словосполучення «інформаційні ресурси», «інформаційні потоки», «інформаційні процеси». Достатньо новим і недостатньо дослідженим є поняття інформаційної ємності. Воно має широке розповсюдження для пояснення сутності фізичних, технічних, економічних процесів та управління ними. Із позицій мережевого підходу інформаційна ємність трактується як «максимальна швидкість передачі інформації, досяжна в даному каналі зв'язку» [1, с. 137]. Це поняття застосовується для формалізації інформаційних середовищ із локальною взаємодією [2], вулично-дорожнього оточення [3], таймерних сигнальних конструкцій [4]. Особливо велике значення інформація має для управління знаннєвоємними бізнес-процесами. Воно здійснюється на принципах еквівалентності, упорядкованості, адитивності, оцінювання властивостей об'єктів у просторовому та часовому вимірах. Зазначений підхід дає змогу проводити міжгосподарський аналіз бізнес-процесів, пооб'єктні порівняння, визначати «проблемні» інформаційні об'єкти, які призводять до додаткових витрат [5, с. 51].

По аналогії з такими поняттями, як «діагностика», «архітектура», «архітектоніка», термін «інформаційна ємність» привнесений в економіку з інших галузей знань. Погоджуємося з Є.Ю. Свірідовим, що велике значення для зміцнення економічної безпеки країни має збільшення інформаційної ємності її індикаторів [6, с. 84]. Протягом останнього часу поняття інформаційної ємності активно використовується для вирішення проблем формування фінансової та інтегрованої звітності, визначення суттєвості інформації, що в ній розкривається. Інтерес до формування нефінансової звітності посилюється загостренням економічних, соціальних та екологічних аспектів у суспільстві. З огляду на зазначене, кількість її користувачів перевищує кількість користувачів фінансової звітності, а поєднання їхніх елементів в один формат відповідає трендам сучасності.

1. Поняття інформаційної ємності фінансової та інтегрованої звітності та її суттєвості

Під інформаційною ємністю фінансової звітності розуміється «сукупність властивостей, що зумовлюють можливість її використання

для ефективної реалізації окремих функцій управління (контроль, аналіз, планування) на основі репрезентативної, повної, істотної інформації» про фінансово-майновий стан, фінансові результати, рух грошових коштів і власного капіталу підприємства [7, с. 61]. Протягом останнього часу зростає значення нефінансової звітності, яка представлена такими звітами, як: Звіт про прогрес реалізації принципів Глобального договору ООН, Звіт зі сталого розвитку за вимогами системи Глобальної ініціативи зі звітності (*Global Reporting Initiative (GRI)*), Звіт за стандартом *AccountAbility AA1000*, Звіт за стандартом *Social Accountability 8000 SA8000*, Звіт, розроблений суб'єктом його подання, або Пояснювальна записка. Формування та оприлюднення зазначених звітів, окрім Звіту про прогрес, не носить імперативного характеру, але знаходить велику підтримку у суспільстві. Формування Звіту про прогрес реалізації принципів Глобального договору ООН ґрунтується на Порядку денному ООН у сфері сталого розвитку до 2030 р., до якого приєдналася й Україна. У зарубіжній практиці органи місцевого самоврядування і комунальні підприємства готують звіт у форматі *Annual Report*, який розкриває як фінансові, так і нефінансові дані.

Назва звіту – нефінансовий – визначає специфіку інформації, яка підлягає розкриттю, – показники, відмінні від фінансових. Н.В. Ільченко визначає нефінансову звітність як «документально оформлену сукупність даних комерційної організації, що відображає середовище її існування, принципи та методи співпраці з групами впливу, результати діяльності компанії в економічній, соціальній та екологічній сферах життя суспільства» [8]. Засадами складання інтегрованої звітності є: стратегічний підхід, висвітлення цілей на майбутнє, зв'язність інформації, взаємодія зі стейкхолдерами, достовірність, надійність, повнота, порівняність, релевантність, сталість, стислість, суттєвість.

Відповідно до облікового підходу, інтегрована звітність складається на основі облікової інформації про капітали, їхній вплив на вартість, витрати на функціонування бізнес-моделі, результати діяльності тощо [9, с. 21]. В інтегрованій звітності має розкриватися інформація, суттєва з погляду впливу на майбутнє підприємства, його капітали та вартість. За визначенням О.Л. Шерстюк, «формування інформації інтегрованої звітності являє собою сукупність послідовних заходів відповідальних осіб, що ґрунтуються на їхніх судженнях відносно

доречності розкриття даних у відповідних формах, їх достовірності, економічної доцільності, визнання, оцінювання та систематизації процесів, які відбуваються у середовищі функціонування господарюючих суб'єктів» [10, с. 78].

Проблема розкриття інформації у звітності сталого розвитку ускладняється відсутністю законодавчих вимог як на державному, так і на міжнародному рівні. Специфічними блоками інформації, яка має розкриватися, є такі: стратегія та політики; вплив діяльності суб'єкта на суспільство; взаємодія зі стейкхолдерами; економічні, екологічні, соціальні результати; деталізація показників фінансової звітності; висвітлення ризиків діяльності господарюючого суб'єкта та заходи з їх зниження.

Важливим показником, інформація про який має бути розкрита в інтегрованій звітності, є вартість підприємства, вплив на неї стратегії, управління, результатів та перспектив довго-, середньо-, короткострокового характеру. Виникненню такого інформаційного індикатора сприяли такі чинники: глобалізація бізнесу, зміна цільової мети його ведення – із максимізації прибутку до зростання вартості бізнесу, набуття обліком нової комунікаційної функції, орієнтованої на задоволення інформаційних потреб стейкхолдерів, зростання ролі діяльності інституціональних інвесторів (страхових та пенсійних фондів), перманентність світових фінансово-економічних криз, зміна драйверів ринкової вартості підприємств. Інтегрована звітність має задовольняти інформаційні запити її користувачів щодо створення та зростання вартості для власників, стейкхолдерів та суспільства.

Особливістю консолідованої звітності є: інтеграція фінансових та нефінансових показників; синтез екологічних (*environmental*), соціальних (*social*) та економічних (*corporate governance*) аспектів діяльності підприємства (*ESG*-факторів); оцінка факторів сталого розвитку; стратегічний фокус на майбутнє підприємства та його потенціал; прозорість, об'єктивність, правдивість; достатність розкритої інформації для формування уявлення про рівень соціальної відповідальності підприємства.

Попри добровільний характер суб'єкти господарювання зацікавлені у формуванні і поширенні нефінансових звітів, оскільки вони надають їм низку переваг: поліпшення стану корпоративного управління, зміцнення ділової репутації і підвищення інвестиційної привабливості;

використання на більш вигідних умовах залучення капіталу; поліпшення сприйняття у суспільстві і можливість корегування стратегій; установлення тісних взаємовигідних відносин зі стейкхолдерами (державними інституціями, акціонерами, власниками, найманими працівниками, контрагентами (постачальниками, покупцями, банківськими установами), інвесторами); зміцнення конкурентоспроможності на вітчизняних і міжнародних товарних ринках, зростання вартості корпорації. Звичайно, що більший інтерес до формування нефінансової звітності виявляють транснаціональні корпорації, фінансово-промислові групи, холдинги, великі корпоративні структури, підприємства, що мають суспільний інтерес. Чинниками, що стримують поширення нефінансової звітності, є такі: її необов'язковий характер, трудомісткість формування, витратомісткість, брак відповідних спеціалістів і знань, небажання суб'єктів господарювання брати на себе соціальну відповідальність замість держави.

Формат і набір показників нефінансової звітності визначається, передусім, рішенням власників та керівництва суб'єкта господарювання. Він може використовувати існуючі у цій галузі стандарти або власні підходи та оціночні показники. Багато підприємств використовують Керівництво зі звітності у сфері сталого розвитку, яке пройшло певний шлях еволюції і нині представлено четвертою редакцією (*GRI G4*). Основними напрямками вдосконалення стандартів *GRI* є: підвищення зручності у користуванні, технічного рівня підготовки, якості розкриття інформації, ув'язка з іншими міжнародними стандартами, акцент на істотність, використання різних форматів звітності, поширення інтегрованих звітів і формату *XBRL* (*eXtensible Business Reporting Language*). Перевагами *G4* є: диференціація рівнів відповідальності на «базову» (*core*) і «повну» (*comprehensive*), гармонізація з керівництвом *OECP* (Організації економічного співробітництва та розвитку) для транснаціональних корпорацій, Глобальним договором ООН, Керівними принципами ООН із прав людини. Недоліком *G4* є обмежений перелік капіталів, інформація про які розкривається, а саме відсутність інтелектуального та виробничого.

Значний внесок у поширення філософії нефінансової звітності роблять: міжнародний стандарт ISO 26000 із соціальної відповідальності [11], директиви 2013/34/ЄС [12] та 2014/95/ЄС [13], які стосуються фор-

мування звітів, пов'язаних із річною фінансовою і консолідованою фінансовою звітністю підприємств, розкриттям нефінансової та диверсифікованої інформації окремими великими суб'єктами господарювання.

Прогнозуючи майбутнє нефінансової звітності, слід очікувати зростання підзвітності підприємств і ролі нефінансових показників (ділової репутації, ризиків) під час прийняття управлінських рішень, узгодження бізнес-інтересів та етичних цінностей, розширення прав та можливостей стейкхолдерів, поширення інформації у цифровому форматі в режимі реального часу, збільшення прозорості діяльності суб'єктів господарювання; уніфікація підходів до складання нефінансової звітності, забезпечення порівнюваності її інформації, спрощення моніторингу досягнення цілей сталого розвитку, посилення транспарентності звітності та подолання інформаційної асиметрії тощо.

2. Оцінка інформаційної ємності інтегрованої звітності гірничо-металургійних корпорацій

Інтегровану звітність готують підприємства різних організаційно-правових форм і видів діяльності. При цьому існують певні особливості розкриття інформації, які визначаються галузевою специфікою. У статті О.М. Вакульчик та К.С. Пасічник викладено системний погляд на проблеми переходу гірничо-металургійних корпорацій на Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ). Акцент робиться на забезпечення, які не нараховувалися за умовами національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, зокрема: забезпечення рекультиватії земельних ділянок, ліквідація необоротних активів, виплати персоналу пільгових пенсій [14, с. 17]. В обліковій політиці підприємства визначається рівень суттєвості для нарахування та дисконтування забезпечень, а також відображення їх у фінансовій звітності. У нефінансовій звітності гірничо-металургійних корпорацій відображається інформація, суттєва з погляду прийняття рішень стейкхолдерами та впливу на *ESG*-фактори. Оцінка суттєвості є двоетапним процесом: по-перше, формування переліку суттєвих аспектів; по-друге, визначення їхніх пріоритетів. На першому етапі проводиться аналіз внутрішньої діяльності гірничо-металургійних корпорацій, а також стану галузевого ринку і конкурентів. На другому етапі проводиться експертне опитування членів Наглядової ради, вищого керівни-

цтва гірничо-металургійних корпорацій і ключових менеджерів, анкетування основних груп стейкхолдерів для встановлення їхньої думки щодо суттєвості ключових аспектів за розробленими шкалами.

Розглянемо особливості формування нефінансової звітності досліджуваних гірничо-металургійних корпорацій «Метінвест», «Арселор-Міттал Кривий Ріг», «Інтерпайп». На сайті «Метінвесту» оприлюднено Політику Групи СКМ «Систем Кепітал Менеджмент» (англ. *System Capital Management, SCM*) у сфері сталого розвитку, а також соціальні звіти починаючи з 2008 р. «Метінвест» готує Звіт зі сталого розвитку на основі стандартів GRI та SASB (Ради зі стандартів обліку у сфері стійкого розвитку (англ. *Sustainability Accounting Standards Board*)). У розділі «Сталий розвиток» «Метінвесту» розкривається інформація про етику, регіональний розвиток, співробітників, здоров'я і безпеку, екологію, партнерство. Т.В. Боцян за характером висвітлення етики бізнесу в нефінансовій звітності поділяє підприємства на дві групи: по-перше, аморальні та умовно моральні; по-друге, етично-релятивні та етично-універсальні [15, с. 52]. Підприємства першої групи не подають нефінансової звітності, тоді як другої – подають.

У табл. 1 наведено інформацію про зміст Звіту зі сталого розвитку «Метінвесту». Основними його розділами є: загальна інформація, корпоративне управління, захист навколишнього середовища, соціальні аспекти (управління та розвиток персоналу, охорона праці та промислова безпека, розвиток місцевих громад), стандарти розкриття інформації. Найбільш суттєві структурні елементи Звіту сталого розвитку «Метінвесту» підсвічено іншим кольором. У Додатку 4 до Звіту зі сталого розвитку «Метінвест» розкриває інформацію про внесок у досягнення Цілей сталого розвитку. У 2019 р. пріоритетними було виділено 11 цілей, як стосуються: подолання бідності, здорового способу життя, забезпечення якісної освіти та безперервного навчання протягом життя; забезпечення гендерної рівності, раціональне використання водних ресурсів; використання недорогих, надійних, стійких і сучасних джерел енергії; скорочення нерівності всередині країн і між ними; боротьби зі зміною клімату; відновлення екосистем суші та припинення втрати біорізноманіття; сприяння побудові миролюбного суспільства; активізації роботи в рамках глобального партнерства.

«АрселорМіттал Кривий Ріг» готує Соціальний звіт із 2011 р., його структурні елементи представлені у розділі «Корпоративна відповідальність» сайту корпорації: стратегія, охорона праці, піклування про персонал, екологія, якість продукції, місцеві громади, корпоративне управління (табл. 2). Найбільш деталізовано інформацію розкрито у розділі «Екологія». Аудиторська фірма *Ernst & Young Audit Services LLC* підготувала Звіт із надання впевненості щодо Звіту зі сталого розвитку ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за 2018 р., у якому підтвердила відповідність Звіту принципам Стандартів *GRI*. Контрольні процедури були проведені відповідно до Міжнародного стандарту 3000 «Завдання з надання впевненості, що не є аудитом чи оглядом історичної інформації».

Основними з них були: інтерв'ювання представників керівництва «АрселорМіттал Кривий Ріг»; аналіз основних документів, пов'язаних з її діяльністю та звітністю у сфері сталого розвитку; отримання розуміння процесу підготовки звітності; порівняльний аналіз зі звітами у сфері сталого розвитку інших вітчизняних гірничо-металургійних корпорацій.

«Інтерпайп» з 2007 р. готує Звіт про досягнуті результати та прогрес реалізації принципів Глобального договору ООН (табл. 3). Його основними розділами є такі: загальна інформація, права людини та розвиток працівників, здоров'я і безпека, охорона довкілля, антикорупційна та бізнес-етика, відповідальні закупівлі, підтримка місцевих громад, додаткові матеріали.

Таким чином, можна зробити висновок про спільні і відмінні підходи гірничо-металургійних корпорацій до розкриття інформації у звітності сталого розвитку. Найбільш схожими за змістовним наповненням є розділи, що стосуються охорони праці і захисту навколишнього середовища, які віддзеркалюють галузеву специфіку в частині промислової безпеки і факторів забруднення довкілля. Усі звіти містять розділ із корпоративного управління, однак фактори *ESG* структуровані по-різному. Так, у «Метінвест» соціальні аспекти вміщують у собі управління та розвиток персоналу, охорону праці та промислову безпеку, розвиток місцевих громад. У звітності «АрселорМіттал Кривий Ріг» усі *ESG*-фактори є складниками корпоративної відповідальності, а показники соціальної сфери є підсистемою піклування про

Таблиця 1

Структурні елементи Звіту про сталий розвиток корпорації «Метінвест»

Загальна інформація	Корпоративне управління	Захист навколишнього середовища	Соціальні аспекти			Стандарти розкриття інформації
			Управління та розвиток персоналу	Охорона праці та промислова безпека	Розвиток місцевих громад	
Стратегічні цілі та пріоритети	Принципи та підходи до корпоративного управління	Принципи	Принципи	Принципи	Принципи	Показники звітності відповідно до стандартів GRI та SASB
Сталий розвиток	Структура корпоративного управління	Екологічна модернізація	Структура персоналу	Інвестиції в охорону праці	Програми соціального партнерства	Розкриття інформації про підхід до управління
Підхід до управління ризиками сталого розвитку	Прозорість діяльності та відкритість	Виклики забруднюючих речовин	Справедливі умови праці	Навчання з питань охорони праці та безпеки		Розкриття додаткової інформації відповідно до вимог GRI
Взаємодія із зацікавленими особами	Етика та нормативно-правова відповідність	Якість повітря	Оплата праці та мотивація працівників	Запобігання виробничому травматизму		Внесок у досягнення Цілей сталого розвитку ООН
Ділова поведінка та протидія корупції		Водні ресурси	Соціальне забезпечення			
Продукція		Управління відходами	Турбота про здоров'я працівників			
Взаємодія з клієнтами		Екосистеми	Навчання та розвиток персоналу			
Ланцюг постачання		Енерго-ефективність	Внутрішні комунікації			

Джерело: побудовано за даними [16]

Таблиця 2

Структурні елементи Соціального звіту «АрселорМіттал Кривий Ріг»

Загальна інформація	Виробництво	Клієнтам та партнерам	Корпоративна відповідальність			Екологія
			Стратегія	Охорона праці	Піклування про персонал	
Історія	Виробничий цикл	Продукція	Зацікавлені сторони	Ключові показники	Оплата праці	Результати післяпроектного моніторингу
Менеджмент	Видобуток руди	Постачання	Наші політики	Інвестиції та проекти	Соціальна сфера	Пилопригнічення
Сплата податків	Металургійне виробництво	Зворотній зв'язок для споживачів		Робота з підприємцями	Відпочинок робітників та їхніх родин	Основні проекти
	Коксохімічне виробництво			Навчання у сфері охорони праці	Взаємодія з профспілками	Якість атмосферного повітря
				Здоров'я робітників	Піклування про персонал	Контроль якості атмосферного повітря
			Якість продукції	Місцеві громади	Корпоративне управління	Лабораторний контроль при НМУ
			Сертифікація продукції	Благодійний фонд	Антикорупційна програма	Оцінка впливу на довкілля
			Відносини з клієнтами	Корпоративне волонтерство	Дотримання вимог законодавства	Контроль якості атмосферного повітря в містах видалення відходів
					Річна звітність	Обґрунтовуючі матеріали для громадськості

Джерело: побудовано за даними [17]

Таблиця 3
Структурні елементи Звіту про досягнуті результати та прогрес «Інтерпайп»

Загальна інформація	Права людини та розвиток працівників	Здоров'я і безпека	Охорона довкілля	Антикорупційна та етична бізнес-етика	Відповідальні закупівлі	Підтримка місцевих громад	Додаткові матеріали
Фінансові та операційні результати	Захист прав людини	Політика у сфері охорони праці	Управління навколишнім середовищем	Кодекс етики	Співпраця з постачальниками	Інвестування в розвиток інфраструктури	Дані про структуру персоналу та рівень травматизму
Корпоративне управління	Підвищення кваліфікації та підтримка працівників	Вимоги підрядників щодо охорони здоров'я та безпеки		Антикорупційна політика	Практика ESG постачальників	Інженерний розвиток та популяризація технічної освіти	
Управління Intertipe	Процедура попередження з питань етики	Результати з охорони праці		Антикорупційна поведінка	Робота з покупцями	Підтримка здорового способу життя	
Глобальна відповідальність				Інформаційна безпека	Сировина		

Джерело: побудовано за даними [18]

персонал. У Звіті про досягнуті результати та прогрес «Інтерпайп» соціальні чинники чітко не виділені. Проте на відміну від інших гірничо-металургійних корпорацій у «Інтерпайп» акцент робиться на антикорупційній та бізнес-етиці. У звітності «Метінвест» і «АрселорМіттал Кривий Ріг» розкриваються стратегічні цілі та пріоритети, тоді як у звітності «Інтерпайп» акцент на стратегії не робиться.

3. Інформаційні аспекти взаємозв'язку фінансової та нефінансової звітності гірничо-металургійних корпорацій

Інтегрована звітність та офіційні сайти досліджуваних гірничо-металургійних корпорацій містять інформацію фінансового і нефінансового характеру, яка доповнює одна одну.

«Метінвест» розкриває дані про обсяг виробництва за тринадцятьма видами продукції (табл. 4).

Протягом 2016–2020 рр. по шістьох із них спостерігається збільшення обсягів виробництва (сляб, напівфабрикати, трубна продукція, плоский прокат, рейкова продукція, залізорудний концентрат). По інших видах продукції має місце скорочення обсягів виробництва: найменше – по сталі (на 1%), найбільше – по довгому прокату (на 59%). Динаміка фінансових показників «Метінвест» виявилася більш удаюю, і щодо всіх із них вона є позитивною. Обсяг грошових коштів та еквівалентів збільшився у 3,65 рази, *EBITDA* – у 1,91 рази, загальний борг скоротився на 1%, чистий борг – на 9%.

На сайті «АрселорМіттал Кривий Ріг» наводяться дані про операційні показники діяльності, проте секція «Корпоративне управління» містить рубрику «Річна звітність», у якій репрезентовано тільки дані фінансової звітності, а також інформація про стан корпоративного контролю.

Усупереч тенденціям «Метінвест» динаміка фінансових показників АрселорМіттал Кривий Ріг є несприятливою, оскільки всі наведені на рис. 1 показники погіршилися: активи – на 0,13%, власний капітал – на 18,6%, виручка від реалізації – на 4,1%, чистий прибуток – на 85,4%. Більше того, діяльність «АрселорМіттал Кривий Ріг» у 2019 р. виявилася збитковою.

Звіт зі сталого розвитку «Інтерпайп» демонструє зростання як операційних, так і фінансових результатів (табл. 5).

Фінансові та операційні результати діяльності «Метінвест»

Фінансові і операційні результати	2016	2017	2018	2019	2020	Темп росту, разів
Операційні результати – продукт (в тисячах метричних тон)						
Чавун	8821	8188	8205	7928	8475	0,96
Сталь	8393	7630	7323	7578	8268	0,99
Напівфабрикати	2262	2761	3026	3160	3313	1,46
Чавун	1230	1403	1644	1264	1088	0,88
Сляб	734	1343	1382	1896	2225	3,03
Квадратна заготовка	298	15	н/д	н/д	н/д	-
Готова продукція	6485	5805	5769	5595	5833	0,90
Плоский прокат	4385	4675	4747	4677	4809	1,10
Довгий прокат	1918	912	817	714	794	0,41
Рейкова продукція	73	67	65	49	79	1,08
Трубна продукція	109	151	140	155	151	1,39
Залізорудний концентрат	29640	27464	27353	29028	30501	1,03
Вугільний концентрат	3051	2590	2683	2961	2883	0,94
Фінансові результати, млн дол. США						
Дохід	6223	8931	11880	10757	10453	1,68
ЕВІТДА (прибуток до вирахування витрат з виплати відсотків, податків, зносу та нарахованої амортизації)	1153	2044	2513	1213	2204	1,91
Рентабельність ЕВІТДА	19%	23%	21%	11%	21%	1,11
Активи	9331	10083	11178	13837	13454	1,44
Зобов'язання	5303	5775	5775	6907	6958	1,31
Акціонерний капітал	4028	4308	5403	6930	6496	1,61
Загальний борг	2969	3017	2,743	3032	2937	0,99
Грошові кошти та їх еквіваленти	226	259	280	274	826	3,65
Чистий борг	2318	2298	2743	2758	2111	0,91

Джерело: побудовано за даними [16]

Collective monograph

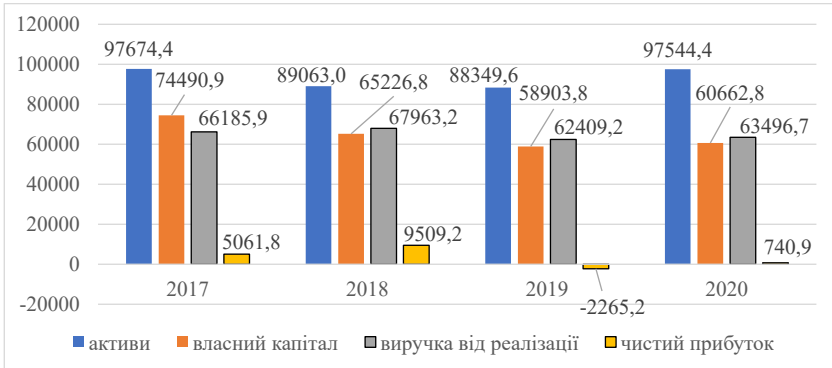

Рис. 1. Динаміка показників балансу і звіту про фінансові результати «АрселорМіттал Кривий Ріг»

Джерело: побудовано за даними [17]

Таблиця 5

Фінансові та операційні результати діяльності «Інтерпайп»

Фінансові і операційні результати	Одиниця виміру	2016	2017	2018	2019	2020	Темп росту, разів
Операційні результати							
Виробництво сталі	тис т	617	850	973	855	759	1,23
Виробництво залізничної продукції	тис т	112	175	187	208	191	1,71
Виробництво труб	тис т	445	587	677	587	464	1,04
Фінансові результати							
Дохід	тис дол. США	507	806	1,074	1,122	865	1,71
<i>EBITDA</i>		46	120	158	259	273	5,93
Рентабельність з а <i>EBITDA</i>	%	9	15	15	23	32	3,56
Капіталовкладення	тис дол. США	38	43	44	60	44	1,16
Чистий грошовий потік		8	41	66	133	121	15,13

Джерело: побудовано за даними [18]

Найбільші темпи зростання операційних результатів (виробництво залізничної продукції) відповідають темпам зростання фінансових результатів і становлять 1,71 рази. Фінансові показники демонструють ще більші темпи зростання: *EBITDA* – у 3,56 рази, рентабельності – у 3,56 рази. Рекордними темпами збільшився обсяг чистого грошового потоку – у 15,13 рази.

Висновки. Зроблено висновок, що інформаційна ємність фінансової звітності трактується можливістю задовольняти потреби стейкхолдерів у прийнятті управлінських рішень. Систематизовано формати звітності сталого розвитку на основі таких документів: Звіт зі сталого розвитку за вимогами GRI), Звіт за стандартом *AccountAbility AA1000*, Звіт за стандартом *Social Accountability 8000 SA8000, Annual Report*.

1. Визначено відмінності між звітністю сталого розвитку, інтегрованою звітністю на основі використання критеріїв капіталів та вартості підприємства. Засадами складання інтегрованої звітності визначено: стратегічний підхід, висвітлення цілей на майбутнє, зв'язність інформації, взаємодія зі стейкхолдерами, достовірність, надійність, повнота, порівняність, релевантність, сталість, стислість, суттєвість.

2. Уточнено зміст обліково-фінансового підходу до складання інтегрованої звітності шляхом урахування функціонування бізнес-моделі, яка розкриває суттєву інформацію з погляду впливу на майбутнє підприємства, його капітали та вартість. Для вирішення проблем розкриття інформації у звітності сталого розвитку запропоновано використовувати такі блоки інформації, яка має розкриватися: стратегія та політики; вплив діяльності суб'єкта на суспільство; взаємодія зі стейкхолдерами; економічні, екологічні, соціальні результати; деталізація показників фінансової звітності; висвітлення ризиків діяльності господарюючого суб'єкта та заходи з їх зниження.

3. Визначено основні засади впливу інформаційної ємності на цілі довго-, середньо-, короткострокового характеру розвитку корпорацій шляхом зміни цільових орієнтирів функціонування підприємства – від максимізації прибутку до зростання вартості бізнесу. Обґрунтовано обліковий підхід до узгодження інформаційних потреб стейкхолдерів, зумовлений виникненням комунікаційної функції бухгалтерського обліку і фінансової звітності. Аргументовано, що особливістю

інтегрованої звітності є: консолідація фінансових та нефінансових показників; синтез екологічних (*environmental*), соціальних (*social*) та економічних (*corporate governance*) аспектів діяльності підприємства (*ESG*-факторів); оцінка чинників сталого розвитку; стратегічний фокус на майбутнє підприємства та його потенціал; прозорість, об'єктивність, правдивість; достатність розкритої інформації для формування уявлення про рівень соціальної відповідальності підприємства.

4. Визначено спільні і відмінні підходи гірничо-металургійних корпорацій до розкриття інформації у звітності сталого розвитку. Найбільш схожими за змістовним наповненням є розділи, що стосуються охорони праці і захисту навколишнього середовища, найбільше відрізняється відображення корпоративного управління, факторів *ESG*, стратегічних цілей і завдань, фінансових та операційних результатів. Оцінюючи динаміку фінансових показників, слід визнати, що більш удаюю вона є у «Метінвесту» і «Інтерпайпу», менш удаюю – у «АрселорМіттал Кривий Ріг».

5. Критична оцінка інтегрованої звітності досліджуваних гірничо-металургійних корпорацій дає змогу визначити їх соціально відповідальними, етично універсальними, оскільки вони демонструють намагання сталого розвитку, турботу про суспільство, дотримання етичних норм, пропагують антикорупційну поведінку та етику бізнесу.

Список використаних джерел:

1. Обод І.І., Яценко І.Л., Можаяв О.О. Оцінка інформаційної ємності мобільних інформаційних мереж. *Системи обробки інформації*. 2014. Вип. 5. С. 136–138.
2. Кіцула І.Я. Оцінка ємності інформаційних середовищ із локальною взаємодією. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Фізика»*. 2001. Вип. 10. С. 212–216.
3. Дерека О.Г. Аудит інформаційної ємності вулично-дорожнього оточення. *Містобудування та територіальне планування*. 2015. Вип. 56. С. 63–66.
4. Обод І.І., Яценко І.Л., Можаяв О.О. Оцінка інформаційної ємності мобільних інформаційних мереж. *Системи обробки інформації*. 2014. Вип. 5. С. 136–138.
5. Левикін В.М., Чала О.В. Оцінювання характеристик інформаційних об'єктів на прикладі елементів знанняємних бізнес-процесів. *Метрологія та прада*. 2016. № 6. С. 48–53.
6. Свірідов С.Ю. Інформаційна ємність індикаторів економічної безпеки. *Економіка і регіон*. 2011. № 3. С. 83–86.

7. Ставерська Т.О. Інформаційна ємність звіту про фінансові результати підприємств. *Економічний часопис-XXI*. 2013. № 7–8(2). С. 60–63.
8. Ильченко Н.В. Світові тенденції розвитку нефінансової звітності та розкриття інформації зі сталого розвитку. *Ефективна економіка*. 2015. № 9. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2015_9_28 (дата звернення: 11.11.2021).
9. Костирко Р.О. Інтегрована модель звітності компаній: передумови, принципи, складові. *Економіка України*. 2013. № 2. С. 18–28.
10. Шерстюк О.Л. Обліковий підхід до формування інформації інтегрованої звітності. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2019. Вип. 3(44). С. 75–81.
11. ISO 26000. Social responsibility. URL: <https://www.iso.org/iso-26000-social-responsibility.html> (дата звернення: 10.11.2021).
12. Директива 2013/34/ЄС Європейського Парламенту і Ради о ежегодной финансовой отчетности, консолидированной финансовой отчетности и связанных с ними отчетах определенных типов компаний, вносящая поправки в Директиву 2006/43/ЄС Європейського Парламенту і Ради і відмінююча Директиви Ради 78/660/ЄЕС і 83/349/ЄЕС. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU13169> (дата звернення: 10.11.2021).
13. Directive 2014/95/EU of the European Parliament and of the Council of 22 October 2014 amending Directive 2013/34/EU as regards disclosure of non-financial and diversity information by certain large undertakings and groups Text with EEA relevance. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32014L0095> (дата звернення: 11.11.2021).
14. Вакульчик О.М., Пасічник К.С. Облік та відображення у фінансовій звітності інформації про забезпечення при переході на Міжнародні стандарти фінансової звітності (на прикладі підприємств гірничо-металургійного комплексу України). *Облік і фінанси*. 2017. № 3. С. 12–20.
15. Боцян Т.В. Етичність бізнесу в Україні крізь призму нефінансової звітності. *Економічний часопис-XXI*. 2013. № 3–4(1). С. 50–53.
16. Метінвест. URL: <https://metinvestholding.com/> (дата звернення: 13.11.2021).
17. ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг». URL: <https://ukraine.arcelormittal.com/> (дата звернення: 14.11.2021).
18. Інтерпайп. URL: <https://interpipe.biz/> (дата звернення: 14.11.2021).